

Biskupi nevedia, čo s Rydzykom

Blížia sa voľby a šéfa katolíckeho Radia Maryjasi obchádzajú hlavne pravicové strany.

Poľskí biskupi opäť nedokázali zaujať jasné stanovisko k osobe kontroverzného pátra Tadeusza Rydzyka, riaditeľa katolíckeho Radia Maryja. Počas víkendového snemu na pútnickom mieste Jasná hora dali dokopy len všeobecnú výzvu, podľa ktorej by „katolícke médiá mali slúžiť dobru vlasť, a nie stotožňovať sa s niektorými politickými skupinami“. Dodali, že jazyk politika, a zvlášť kresťana, by mal byť zbavený nenávisťou a agresie.

Radio Maryja vyvoláva rozporuplné reakcie už niekoľko rokov. Časť poľskej spoločnosti Rydzyka a jeho vysielanie priam zbožňuje a bez najmenších pochybností sa riadi ich pokynmi. Pre iných je to zase zdroj najhorších poľských medzivojnových tradícií - xenofóbie, antisemitizmu a nenávisťou voči ľuďom, ktorí majú odlišné názory. Rydzyk za posledné roky rozšíril svoju mediálnu činnosť z rozhla-

sovej stanice na televíziu Trwam, noviny Nasz Dziennik, založil tiež vysokú školu. Rádio má okolo troch miliónov poslucháčov, a tak jeho podpora často rozhoduje, ktorá pravicová strana vo voľbách uspeje. A keďže Poľsko čakajú onedlho parlamentné voľby, každý líder pravice chce s Rydzykom dobre vychádzať. Nedovolí si na neho siahnuť ani prokuratúra. Naposledy odložila vyšetrovanie urážky prezidenta Lecha Kaczyńskiego a jeho manželky, ktorú Rydzyk nazval čarodejnicou a odkázal jej, aby sa podrobila eutanázii. V inom súdnom procese pritom za urážku hlavy štátu súdili bezdomovca, ktorý opitý vykrikoval na železničnej stanici.

Biskupi majú už dlhší čas problém vystúpiť jednotne proti Rydzykovi. Bude preto zaujímavé sledovať, ako sa k tejto výzve postavia pravicoví politici, ktorí sa veľmi často hlásia ku katolíckym tradíciám.

Tomasz Grabiński, Vroclav, SME, 25.8.2007

Všimli sme si: Na sväté miesta s Vatikánom

Vatikán včera oficiálne odštartoval svoje prvé nízkonákladové lety, ktoré budú dopravovať veriacich na sväté miesta.

Prvé lietadlo „vatikánskych aerolínií“ odletelo včera z Ríma do francúzskeho mesta Lourdes. Vatikán na tento účel použil malé lietadlo, ktoré vlastní talianska poštová spoločnosť. Od projektu si sľubuje, že v prvom roku využije tieto lety 150-tisíc ľudí. Najčastejšie sa bude lietať za pútnickými miestami a katolíckymi svätostánkami do Poľska, Španielska, Francúzska, ale aj na Blízky východ. Medzi destinácie by sa neskôr malo dostať aj Mexiko.

Vatikán podpísal päťročnú dohodu prostredníctvom svojej miest-

nej cestovnej kancelárie, ktorá ponúka veriacim cesty na pútnické miesta v rámci rímskej diecézy. Charterová linka, nazvaná Mistral Air, bola doteraz hlavne nákladnou linkou, ktorá prevážala listy a balíčky pre taliansku poštu.

Nízkonákladovým letom sa v Taliansku darí. Minulý rok stúpol počet cestujúcich, ktorí využili tieto služby, o 20 percent. Vatikán nevlastní letisko ani žiadne lietadlo. Má len štartovaciu plochu pre vrtuľník, ktorý využíva pápež na cesty v rámci Talianska. Dve chartrové lietadlá Mistral Air však majú typické farby Vatikánu - teda bielu a žltú. Navyše, interiér zdobia nápis-ty typu: Hľadám tvoju tvár, Pane.

HN, 28.8.2007

Ocena kardinála

ŽILINA - Žilinský samosprávny kraj (ŽSK) chce oceniť kardinála Jána Chryzostoma Korca, emeritného biskupa Nitrianskej diecézy a udeliť mu čestné občianstvo ŽSK.

Nový čas, 5.9.2007

Vytlačil prvú Bibliu

Keď Gutenberg vydal prvú tlačenu knihu na svete, netušil, aké zmeny spôsobí. Vďaka jednoduchému nápadu spustil pred 551 rokmi skutočnú informačnú revolúciu.

Práca na prvej tlačenej knihe trvala tri roky. Mala 1 285 strán a išlo o latinský preklad Biblie. Dokončená bola 24. augusta 1456. Do Európy sa vtedy dostalo prvých 150 výtlačkov na papieri a 35 na pergamene, vypracovanej zvieracej koži.

Spustilo sa tým obdobie známe ako vek tlačenej knihy alebo Gutenbergova revolúcia. Nemecký obchodník Johannes Gutenberg žil pritom celkom nenápadný život. Vyučil sa za zlatníka, odlieval zrkadlá, bol pisárom. Práve v tomto období sa potajomky snažil spojiť vinársky lis a techniku potlačie látok, aby uľahčil a zrýchлил prepisovanie kníh.

Predajom tlačenej Biblie sa nakon rozpútali obrovské zmeny. Tak ako chceli mať po II. svetovej vojne všetci horúcu novinku - televízor, v 15. - 16. storočí ľudia bažili po knihách. Keďže väčšina obyvateľstva bola negramotná, museli sa začať vzdelávať. Cirkev sa začala báť slobodných názorov a nových myšlienok, a prišla s cenzúrou. Vývoj sa však už nedal zastaviť. Aj napriek všetkému, čo spôsobil, žil Gutenberg aj naďalej v chudobe. Až na sklonku jeho života si ľudia uvedomili, čo svojím vynálezom urobil, a tak získal doživotnú rentu.

Pozostávala zo šatstva, jedla a pár tisícov litrov alkoholu. Dodnes je zachovaných 42 kompletných kusov prvotlačí. Ich cena na svetových aukciách je minimálne 60 miliónov korún. Jeden exemplár sa nachádza aj v Rakúskej národnej knižnici. **Plus jeden deň, 28.8.2007**

Vatikánsky policajt spáchal samovraždu

Mladý Talian, ktorý bol členom vatikánskej polície, sa včera zastrelil.

VATIKÁN. Včera ráno našli v kúpeľni policajných kasární vo Vatikáne 26-ročného Alessandra Benedettiho s prestrelenou hlavou. Previezli ho do neďalekej Nemocnice sv. Ducha, kde o 90 minút neskôr zomrel.

Benedetti bol členom elitnej vatikánskej policajnej jednotky, ktorá dohliada na bezpečnosť pápeža.

„Všetky stopy nás vedú k presvedčeniu, že mladý muž sa chcel zabiť,“ informoval hovorca Vatikánu Federico Lombardi. Mladík po sebe zanechal aj list na rozlúčku.

Benedetti sa začlenil do vatikánskej polície ako kadet v apríli. Podľa Lombardiho bol vzorným policajtom. Rodina zosnulého uviedla, že za nešťastím môže byť nedávny rozchod s priateľkou.

Tragédia oživila spomienku na podobný incident z roku 1998, keď 23-ročný člen Švajčiarskej gardy Cedric Tornay zabil vo Vatikáne svojho veliteľa, jeho manželku a potom aj sám seba. (tasr, toh)

SME, 4.9.2007

Podľa Američanov viera prispieva k šťastiu

Siedmi z desiatich si myslia, že iné náboženstvá ako ich vlastné môžu byť tiež pravdivé.

Podľa mladých Američanov viera prispieva k šťastiu. Vyplýva to z výsledkov prieskumu, ktorý medzi mladými ľuďmi vo veku od 13 do 24 rokov urobila v Spojených štátoch tlačová agentúra Associated Press v spolupráci s televíznou stanicou MTV. Závety prieskumu ukazujú, že mladí ľudia, ktorí sa považujú za viac nábožných alebo veriacich, sú šťastnejší ako tí, ktorí sa k viere veľmi alebo vôbec nehlásia. V súvislosti so spiritualitou sa mladí Američania ukázali aj ako mimoriadne tolerantní - takmer siedmi z desiatich si myslia, že hoci majú svoju vlastnú vieru, iné náboženstvá môžu byť tiež pravdivé. Informovala o tom v sobotu Associated Press.

Najnábožnejší sú Afroameričania

Vyhodnotenie prieskumu dospelo k záveru, že pre väčšinu mladých Američanov hrá viera a náboženstvo dôležitú rolu. Pre 42 percent je viera veľmi dôležitá, 21 percent ju považuje za dôležitú do určitej miery, 20 percent si myslí, že v ich živote zohráva malú rolu a len pre 14 percent náboženstvo neznamená nič. Náboženstvo považujú za najdôležitejšiu vec v ži-

vote najčastejšie Afroameričania, skôr ženy ako muži a viac obyvatelia juhu ako ostatných regiónov, vyplýva z prieskumu.

Viera a šťastie

Cieľom prieskumu bolo zistiť, čo robí mladých ľudí šťastnými. Až 80 percent tých, ktorí uviedli, že viera alebo náboženstvo sú v ich živote na prvom mieste, sa považuje za šťastných, zatiaľ čo rovnako sa vyjadriло len 60 percent tých, pre ktorých viera nie je najdôležitejšia. Až 75 percent opýtaných uviedlo, že Boh alebo vyššia sila má určitý vplyv na ich šťastie. Zároveň 90 percent respondentov si myslí, že majú vlastné šťastie aspoň sčasti vo vlastných rukách.

Lisa Pearceová, sociologička z Univerzity Severnej Karolíny, ktorá spolupracuje na národnej štúdií o mládeži a náboženstve, potvrdila, že viera môže naozaj prispievať k pocitu šťastia. Upozornila však, že to môže platiť i naopak. Podľa nej deti, ktoré sú šťastné a majú usporiadaný život, si skôr nájdu čas a energiu zúčastňovať sa na náboženských aktivitách.

Prieskum sa uskutočnil medzi 16. a 23. aprílom na vzorke 1 280 ľudí.

Lubica Pajtinková, SITA
HN, 27.8.2007

Celoslovenské stretnutie Františkánskej rehole v Košiciach

Od štvrtka do soboty trvalo celoslovenské stretnutie terciárov Františkánskej rehole, ktorá pôsobí na Slovensku. V priestoroch Kňazského seminára svätého Karola Boromejského v Košiciach si členovia Tretieho rádu františkánov na spoločnom stretnutí pripomenuli históriu vzniku tohto laického rádu.

Vyššie 80 laikov, mužov a žien, žijúcich charizmu Františkánskej rehole sa v podvečer zišli na úvodnej prednáške manželov z Talianska. Nasledovala svätá omša, ktorú pre prítomných slávil košický pomocný biskup Stanislav Stolárik. Vo svojom zamyslení sa venoval

obnove, ktorá je vo Františkánskej reholi aktuálna aj preto, že obnovu cirkvi začal pri založení rehole sám svätý František, pochopiac, že je treba začínať od seba.

Stanislav Stolárik, košický pomocný biskup: „Keďže sú značnou silou našej spoločnosti, znova som im pripomenul slová, ktoré priam prorocky predniesol pán kardinál Tomko v Levoči, aby tá otázka zakorenenia, z ktorej sa napokon vychádza vždy a vyrastá, aby táto otázka bola znova živá.“

Téma stretnutia o histórii františkánskej charizmy rezonovala počas celého programu, ktorý bol postave-

ný na prednáškach, spoločných modlitbách a pracovných stretnutiach v skupinách.

Jaroslav Fabián

Rádio Lumen, 27.8.2007

KBS odmieta tvrdenia, že je proti sexuálnej výchove v školách

BRATISLAVA - Konferencia biskupov Slovenska (KBS) zásadne odmieta tvrdenia, že je proti sexuálnej výchove v školách. Na ministra školstva Jána Mikolaja sa obrátili s návrhom na diskusiu. Nový čas, 3.9.2007

Potraty. Nemocnice dostanú na výber

Nemocnica, ktorej lekári majú výhradu vo svedomí, potraty robiť nemusí.

Nemocnice budú musieť jednoznačne povedať, či sa u nich budú vykonávať potraty, sterilizácie alebo umelé oplodnenia. S takýmto návrhom prichádza ministerstvo zdravotníctva.

Po novom by totiž zo zákona mala vypadnúť možnosť lekára odmietnuť tieto zákroky pre výhradu vo svedomí.

Podľa hovorkyne rezortu Silvie Balázikovej sú súčasťou zdravotnej starostlivosti v odbore gynekológie a pôrodnictva aj výkony týkajúce sa umelého prerušenia tehotenstva, sterilizácie a umelého oplodnenia.

„Zdravotnícke zariadenie teda musí výkony v tejto oblasti zabezpečiť lekárom, ktorému osobné presvedčenie pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti nebráni vykonávať tieto výkony,“ hovorí Baláziková. Ak majú zdravotníci s týmito zákrokmi osobný problém, môžu sa obrátiť na samosprávne kraje, ktoré im vydávajú povolenia na prevádzku. „Aby mali v povolení uvedené, že predmetom činnosti nie sú tieto výkony.“ Baláziková zdôrazňuje - lekárom ani naďalej nebude nikto prikazovať robiť potraty alebo sterilizácie.

Nikto to robiť nebude

Podľa viceprezidenta Slovenskej lekárskej komory Mikuláša Buzgóa by výhrada vo svedomí mala zostať zachovaná. Lekári s ňou doteraz nemali v praxi problém. „Ak je napríklad gynekológ veľmi dobrý špecialista na ultrasonografiu, ako primár oddelenia oželiem, že budeme mať väčší problém zabezpečiť lekára na niektoré druhy výkonov.“ Rovnako to vidí aj šéf Slovenskej gynekologickej spoločnosti Ján Danko. „Každý má právo, aby robil len to, čo chce - čo nie je proti jeho vnútornému presvedčeniu.“

Na Slovensku je viacero nemocníc, ktoré ani teraz nevykonávali interrupcie. Jednou z takýchto zariadení je nemocnica v Trstenej. „Darmo niekto prikáže, u nás sa to robiť nebude. Nenájdem u nás anesteziológia, ktorý by takúto pacientku uspal, sestru, ktorá by asis-

tovala, upratovačku, ktorá by upratala, a hlavne gynekológa, ktorý by to u nás urobil,“ hovorí riaditeľ Vojtech Koleják. Je rozhodnutý, že aj po novom požiadajú samosprávu o vypustenie týchto citlivých úkonov.

Protiústavné?

Medzi kritikov novely sa pre výhradu svedomia zaradilo aj opozičná strana KDH. Vyzvalo ministra Valentoviča, aby svoj návrh zvážil, lebo obmedzuje slobodu na Slovensku. Ani koalíční partneri zatiaľ nemajú k návrhu ministra presne vyhranený postoj. „Aj cirkevné nemocnice by mali povinnosť vykonávať interrupcie. To je absurdné a navyše protiústavné,“ vyhlásil podpredseda KDH Daniel Lipšic. Výnimku pre cirkevné nemocnice by v zákone uvítala aj poslankyňa HZDS Katarína Tóthová. Výhradu svedomia by neumožnila u lekárov ostatných nemocničných zariadení. „Lekár musí poskytnúť tie služby, na ktoré má pacient nárok,“ uviedla Tóthová. Líder SNS Ján Slota je na strane lekárov. „Súhlasím s tým, keď má niekto náboženské presvedčenie, že v niektorých prípadoch odmietne robiť niektoré výkony,“ povedal pre HN.

Kresťanskí demokrati sa obávajú diskriminácie - ak bude mať nemocnica voľné miesto, zoberie skôr lekára, ktorý s interrupciami nemá problém.

„Skrytá forma diskriminácie tam môže byť,“ myslí si aj Buzgó. Pri výbere nového zamestnanca sa však podľa neho manažment bude riadiť hlavne jeho kvalitami.

Ako to funguje v zahraničí:

- V Poľsku sa lekári môžu riadiť výhradou svedomia. Môžu odmietnuť zákroky, ktoré sa priečia ich vnútornému presvedčeniu.

- V Česku zatiaľ výhradu svedomia nemajú ukotvenú v zákone. O úprave uvažujú v pripravovanom zákone o zdravotných službách. Schvaľovací proces ho čaká až na budúci rok. Podmienkou v zákone bude zaistiť niekoho iného, kto úkon uskutoční. V praxi sa však lekári dokážu dohodnúť na zákrokoch, ktoré nechcú robiť.

Annamária Dömeová,
Monika Laciková, HN, 28.8.2007

Kňazov je stále dost', slúžia aj v zahraničí

Katolícku cirkev na Slovensku netrápi taký výrazný nedostatok kňazov, ako v niektorých iných krajinách.

Po prudkom náraste záujmu o duchovné povolanie po páde komunizmu síce zaznamenala útlm, situácia je však podľa jej predstaviteľov stále uspokojujúca. Niektorí kňazi môžu slúžiť i v zahraničí.

„To, že prišlo po revolúcii k obrovskému nárastu záujmu o povolanie, bolo zapríčinené tým, že už študentom nikto nebránil vstúpiť do seminárov,“ povedal hovorca KBS Jozef Kováčik. Dnes je podľa neho záujem asi o tretinu nižší.

„V rámci celosvetových meradiel ide však o štandard, umožňuje doplnenie tých kňazov, ktorí postupne odchádzajú do dôchodku,“ povedal Kováčik.

Desiatky slovenských kňazov slúžia aj v zahraničí. Časť odišla na výpomoc do krajín, kde je ich nedostatok - do Spojených štátov, Austrálie, Talianska alebo Česka.

Dalšia časť slovenských kaplánov poskytuje duchovnú službu Slovákovi žijúcim v zahraničí, napríklad v írskom Dublini alebo v Prahe.

Prázdne miesta v európskych farnostiach najviac vyplňajú poľskí kňazi. V Česku desiatinu z viac ako 1800 kňazov tvoria práve Poliaci. Česká cirkev nachádza medzi mladými menej ľudí ochotných stať sa duchovnými, ako by potrebovala.

Vlani bolo na Slovensku 2887 rímskokatolíckych a gréckokatolíckych kňazov. Na bohosloveckých fakultách študovalo 502 diecéznych a rehoľných seminaristov. SME, 30.8.2007

PROTI PRÚDU

Pápež Benedikt XVI. odslúžil v talianskom Lorete nedeľňajšiu omšu pred pol miliónom mladých ľudí. Hlava Katolíckej cirkvi v kázni mladých vyzvala, aby sa vyvarovali pýchy a konzumného života a dbali na životné prostredie.

„Chodte proti prúdu, nepočúvajte hlasy, ktoré obhajujú životný štýl postavený na arogancii, násilí, úspechu za každú cenu, vonkajšom vzhľade a vlastníctve materiálnych vecí,“ povedal pápež. Šport, 3.9.2007

Prišlo kresťanstvo a písmo z Talianska?

Kresťanstvo a písmo bolo na našom území už pred príchodom vierozvestcov Cyrila a Metoda. Toto zistenie priniesol objav pozlátených plakiet zo začiatku 9. storočia pri obci Bojná v okrese Topoľčany.

Plakety sú najstarším dôkazom písma a šírenia kresťanstva u nás. Podľa archeológov pôsobili v Bojne pravdepodobne misionári zo severotalianskej provincie Aquilea.

Výskum na veľkej ploche

Vďaka štátnej dotácii sa v júli rozbehol v Bojne systematický archeologický výskum. Prinesie ďalšie prevratné poznatky o našej národnej histórii?

Nálezisko v Bojne je mimoriadne veľké, má 11 hektárov. Doteraz tu našli vyše 3-tisíc predmetov, čo svedčí o mimoriadnom význame tohto miesta v minulosti. „Zatiaľ máme geofyzikálne premeranú približne polovicu. Výskum bude technicky, finančne aj časovo náročný,“ hovorí vedúci výskumu Karol Pieta z Archeologického ústavu Slovenskej akadémie vied v Nitre. Predpokladá, že by mohli objaviť aj obytné domy, výrobné dielne, cintoríny a možno aj stavby palácového typu. Ich najväčším snom je však nájsť prvý kostol na našom území. Vychádzajú z predpokladu, že kde je misia, tam je aj kostol. „Mohol však byť drevený a v tom prípade by sa nezachoval,“ uvažuje Pieta.

Podľa dochovaných dokumentov dal prvý kostol postaviť v roku 828 knieža Pribina pre svoju franskú manželku. Pravdepodobne stál v Nitre, dosiaľ sa ho však nepodarilo s istotou identifikovať.

Objavenie hradísk v Bojne vyvrátilo hypotézu, že Nitra bola jediným centrom Nitrianskeho kniežatstva. „V Nitre sa toho veľa z Pribinových čias nezachovalo, preto dúfame, že nám Bojná poskytne oveľa viac informácií o vtedajšom živote,“ povedal Pieta.

Nálezisko Bojná v súčasnosti skúma mnohočlenný tím, zložený z vedcov z Archeologického ústavu, špecialistov z Univerzity J. W. Goetheho vo Frankfurte nad Mohanom a študentov archeológie zo Slovenska, Francúzska a Čiech.

Cytil, Metod a kto ešte?

Vierozvestci Konštantín - Cyril

a Metod prišli na územie Veľkej Moravy v roku 863 z gréckeho Solúna. Kresťanstvo a písmo sa k nám však podľa nálezov z Bojne dostalo už o desaťročia skôr. „Bojná nijakým spôsobom nepotiera misiu Cyrila a Metoda, bolo by veľmi čiernebiele vidieť to takto. Vždy sa vedelo, že neboli jedinými misionármi na našom území. Napríklad v Živote Metoda sa píše, že k nám už dávno pred nimi chodili kňazi z Nemiec, Vlách a Grécka. Napokon aj Pribinov kostolík vysvätili 30 rokov pred príchodom oboch vierozvestcov,“ vysvetľuje Karol Pieta.

V Bojne pôsobil podľa archeológov zrejme christianizačný prúd zo severotalianskej Aquiley. Naznačuje to písmo na plakétach. Archeológovia navyše z písomných prameňov vedia, že v roku 796 usporiadal aquilejský patriarcha poradu o christianizácii Podunajska. Čo, samozrejme, nevylučuje, že tu neskôr pôsobili aj Cyril a Metod.

Prepísali národnú históriu

Najvýznamnejším nálezom z Bojne sú nepochybne pozlátené plakety, ktoré vedci datujú medzi roky 780 až 820 nášho letopočtu. Našlo sa ich šesť a sú na nich okridlené postavy a nápisy v latinke. Archeológovia s istotou nevedia, čo znamenajú. Jeden nápis by mohol v skratke vyjadrovať krédo Verím v Boha, druhý „SVATV M“ možno azda z jednej strany interpretovať ako svätý Michal, z druhej ako archanjel Michal. „Sú to však len prvé pokusy o čítanie,“ podotýka Pieta.

Štyri plakety sú kruhové, dve majú tvar dvojramenného kríža. V súčasnosti ich skúmajú a reštaurujú odborníci v špeciálnych laboratóriách v nemeckom Mainzi. Ako vypočítal profesor Alexander Ruttikay, spoluautor publikácie o plakétach, skrinka, na ktorej boli zrejme pripevnené, musela mať rozmery minimálne 60 x 30 x 30 centimetrov. Išlo s veľkou pravdepodobnosťou o prenosný oltár. Skupina nemeckých archeológov sa ho podujala zrekonštruovať. „Mohla to byť určitá ponáška na starozákonnú archu zmluvy,“ domnieva sa Pieta.

Vedci sa zatiaľ nevedia zhodnúť, koho predstavujú okridlené postavy na plakétach. Možno anjelov, možno svätcov. Niektorí sa domnievajú, že

Ježiš bol vyobrazený na chýbajúcej siedmej plakete, z ktorej sa našiel iba okraj. Iní tvrdia, že by mohol byť aj jednou z okridlených postáv.

Odpor proti novej viere

V Bojne boli tri hradiská - jedno veľké 11-hektárové a dve malé, ktoré mali pravdepodobne chrániť to veľké. Všetky orientované na západ, zrejme čakali útok z Považia. Hradiská zanikli okolo roku 900 násilnou cestou, čo dokladajú stopy po požiari, ukryté poklady a množstvo nájdených zbraní -- kopije, šípy, vrhacie sekerky.

Ich zánik mohol súvisieť aj s represiami voči novej viere. To by mohli dokazovať dva nájdené rozbité zvony. „Z písomných prameňov vieme, že symbolom odporu bolo práve rozbíjanie zvonov,“ hovorí Pieta.

Tretí z objavených zvonov sa zachoval celý. Dodnes vydáva zvuk, ktorý azda počúval aj Pribina alebo Svätopluk. V Bojne sa našli aj bronzové, strieborné a pozlátené šperky, poľnohospodárske nástroje či stovky železných hrivien, ktoré slúžili ako platidlá. Množstvo jazdeckých ostrôh a kovaní z kónských ohlávok svedčí o prítomnosti kniežacej družiny.

Zdroje financovania

Slovenská veda je najmenej financovaná zo všetkých štátov Európskej únie. „Máme menej ako polovicu toho čo Česi, ktorí sú na predposlednom mieste,“ konštatuje Pieta. Len vďaka päťmiliónovej štátnej dotácii sa výskum na Bojne vôbec mohol začať. Robert Fico pri svojej nedávnej návšteve Bojne verejne prisľúbil peniaze aj na roky 2008 a 2009, minimálne v rovnakej výške ako doteraz.

Premiér má o archeológiu záujem od malička, dokonca ju chcel študovať. Na Bojne sa bol pozrieť niekoľkokrát súkromne. Raz tu našiel železné čerieso z pluhu z 9. storočia. Nález zanesol do Nitrianskeho múzea v Nitre, kde ho priradili k vystaveným predmetom.

Turistické centrum?

Obec Bojná s 2-tisíc obyvateľmi sa stala z jedného dňa na druhý známym pojmom. Starosta Rudolf Hayden sa rozhodol založiť na vzácnych nálezoch turistický ruch. Už pri vstupe do dediny víta návštevníkov tabuľa s nápisom „Bojná - obec s najstaršími kresťanskými pamiatkami na Sloven-

Európska komisia si chce posvietiť na podnikateľskú činnosť katolíckej cirkvi

Európska komisia si chce posvietiť na podnikateľskú činnosť katolíckej cirkvi. Zo Španielska, Belgicka a Talianska totiž dostala sťažnosti od daňových úľavách pre jej komerčné aktivity. Samotná myšlienka vyšetrovať ich legálnosť vzbudila v Taliansku búrlivú reakciu. Niektorí pravicoví poslanci to považujú za dôsledok prepojenia komisie so slobodomurármi. Z Bruselu informuje Lucia Kubošová.

Podľa talianskych médií má katolícka cirkev v krajine každoročný zisk vyše miliardy eur. Vlastní a prevádzkuje školy, penzióny, či kliniky. Jej podnikateľské aktivity sú zdaňované podľa pre cirkev priaznivých pravidiel, ktoré vyplývajú z dohody medzi Vatikánom a Rímom. Brusel však celú záležitosť skúma v duchu či došlo, alebo dochádza k nelegálnej štátnej pomoci.

Jonathan Tod, hovorca komisárky pre hospodársku súťaž: „Je našou povinnosťou zistiť, či nedošlo k porušeniu európskych pravidiel. Vyplýva to pre nás zo zakladajúcej rímskej zmluvy. Podľa nej je komisia povinná kontrolovať dodržiavanie spoločných európskych zákonov.“

Správy o úvahách komisie však medzi talianskymi opozičnými pravicami vyvolali vlnu nevole. Označili ich za produkt radikálnych slobodomurárskych kruhov a varovali komisiu, aby neposilňovala dojem, že Európska únia je namierená proti kresťanom. Premiér Prodi pred časom sám apeloval na cirkevné authority, aby z kazateľníc častejšie zdôrazňovali, že okrádať štát na daniach je hriech.

Rádio Slovensko, 18:00 29.8.2007

Veria Arniemu

VIEDENŤ - Rakúšania viac dôverujú svojmu rodákovi, kalifornskému guvernérovi Arnoldovi Schwarzeneggerovi ako pápežovi Benediktovi XVI. Vyplýva to z prieskumu agentúry APA. **Nový čas, 3.9.2007**

V Dóme svätého Martina tentoraz korunovačný obrad nebude

BRATISLAVA - Hlavný bod programu tohtoročných korunovačných slávností, čiže samotný akt korunovácie kráľovnej Anny Tirolskej, sa neodohrá podľa doterajšieho vzoru v Dóme svätého Martina. V tejto tradícii odmietla pokračovať rímskokatolícka cirkev ako majiteľ bratislavskej konkatedrály. Manželku panovníka Mateja II., alias jej dnešnú populárnu hereckú predstaviteľku Zuzanu Fialovú, preto korunujú pod holým nebom na Hlavnom námestí. Žiadosť o povolenie využiť aj tento rok na pripomienku historickej korunovacie Dóm, kde sa konala aj v skutočnosti, totiž listom zamietol Bratislavsko-Trnavský arcibiskupský úrad. Dôvodil pritom nielen potrebou vykonať vnútri dôležité statické úpravy pred jesenným osadením nového organa. Namietal tiež, že tento kostol sa smie využívať len na akcie „zodpovedajúce kultu nábožnosti“.

„Taký argument je pre nás nepochopiteľný,“ tvrdí Miroslav Vetrík z usporiadateľského občianskeho združenia Korunovačná Bratislava. Pripomína, že korunováciu organizátor nikdy neponímal ako „divadelnú frašku“, naopak, vždy sa snažil verejnosti dôstojným spôsobom poskytnúť autentický pohľad na jej dobový priebeh. „A najmä - ide tu o obrad vytvorený práve katolíckou cirkvou,“ zdôrazňuje. Predchádzajúce ročníky podujatia robia podľa neho dobré meno Bratislave aj Slovensku a sú veľkým lákadlom pre zahraničných turistov. Navyše zviditeľňujú samotný Dóm, ktorý vďaka slávnostiam získal vlnu aj štedrý finančný príspevok.

„Už po prvom ročníku Korunovačných slávností sme dostali od našich veriacich plno protestných listov. Upozorňovali, že herci odetí v biskupských ornátoch pred Dómom fajčia, že ľudia by tento živý bohoslužobný priestor nemali navštevovať ako divadlo či múzeum a podobne. Po ďalšie tri roky sme organizátorom na ich naliehanie ustúpili, tentoraz však už tak neurobíme,“ potvrdzuje však stanovisko arcibiskupského úradu jeho hovorca Tibor Hajdu. Podľa neho je tiež najvyšší čas urobiť potrebnú prestavbu v interiéri pred umiestnením organa, ktorú až po zdĺhavých prieťahoch povolil, krajský pamiatkový úrad.

Hoci pri premiére Korunovačných slávností v roku 2003 sa naozaj vyskytli sťažnosti na nevhodné správanie niektorých hereckých predstaviteľov, už od druhého ročníka sa podobné problémy neopakovali. Preto by cirkev mohla zvážiť, aj keď prikázať jej to naozaj nikto nemá právo, či aspoň od budúceho roku podujatie znovu nevpustí späť do svojho svätostánku. Vtedy už bude hotový aj nový organ a skončené stavebné práce, ktoré sú teraz objektívnym dôvodom odmietnutia požiadavky organizátorov. Táto veľkolepá akcia predsa robí Bratislave česť. Aj cirkvi samotnej. Veď posledného uhorského panovníka Karola, otca vzácneho host'a tohtoročných slávností Otta. von. Habsburga, za jeho životné postoje vyhlásil pápež Ján Pavol II. za blahoslaveného.

Soňa Pacherová
PRAVDA, 30.8.2007

Koncertná sála od arcibiskupa

TRNAVA - Zrekonštruovaná koncertná sála Marianum je zamýšľaným darom arcibiskupa Jána Sokola Trnavčanom pri príležitosti tohtoročných okrúhlych výročí Bratislavskotrnavskej arcidiecézy. Arcibiskup sa rozhodol venovať mestu koncertný priestor, ktorý sa akustickou kvalitou zaraďuje medzi najlepšie v meste. Po niekoľkomesačnej rekonštrukcii otvoria sálu pravdepodobne na konci októbra.

V prízemí ráta Arcibiskupský úrad s kaviarňou a malou výstavnou sieňou. Dar má pripravený aj pre Bratislavu. Má ním byť nový organ pre Dóm sv. Martina.

(tasr), Plus jeden deň, 30.8.2007

Darovali krv

V jednom z popradských kostolov dnes tiekla krv. Stalo sa tak počas nedeľnej bohoslužby. Do kostola prišli zdravotníci a veriacich vyzývali k darovaniu krvi. Príležitosť využili desiatky Popradčanov.

Nápad sa zrodil v hlave lekára. Jeho myšlienkou sa nadchli kňazi a dostať veriacich na odberové kreslo už nebolo zložité. Stačil krátky oznam na omši.

AA: „Pozývame teda všetkých zdravých veriacich prvoradcov aj viacnásobných darcov k darovaniu krvi.“

Kostol sa zmenil sčasti na ambulanciu, kde darcom urobili všetky potrebné vyšetrenia. Väčšina veriacich darovala krv po prvýkrát v živote.

Obyvatelia mesta Poprad: „Neviem, som v strese.“

Obyvatelia mesta Poprad: „Čo sa stane, to sa stane, keď odpadnem, odpadnem.“

Obyvatelia mesta Poprad: „Chce to aj trošku odvahy, aby tu človek šiel.“

Obyvatelia mesta Poprad: „Ja som tu vlastne ako doprovod a nejak ma to tu stiahlo.“

Obyvatelia mesta Poprad: „Je to také ľudské, patrí to k životu.“

Obyvatelia mesta Poprad: „Chcem urobiť dobrú vec pre druhých ľudí.“

Odber krvi v kostole ľudí nadchol. Lekár nezvyčajné miesto tak tiež obhajoval.

Pavel Repovský, vedúci lekár NTS Poprad: „Nie je to nič zvláštne, boli sme hovoriť aj v supermarkete, boli sme aj na termálnom kúpalisku, boli sme na dedinách v Suňave, na Štrbe.“

Zdravotníci sa tešili z každého nového darcu. Do prenosných chladničiek tak krvné konzervy pribúdali ako sa hovorí jedna radosť.

Pavel Repovský, vedúci lekár NTS Poprad: „Sú všelijaké chemické lieky, ale tá krv je jedinečná, ničím sa nedá nahradiť, to je liek.“

Aj napriek tomu, že v kostole dnes tiekla krv, nijaká dráma sa tu nekonala. Desiatky veriacich, ktorí krv prišli darovať, odtiaľ odchádzali so skvelým pocitom a okrem bežného ďakujem od zdravotníkov, im ďakovali aj kňazi.

AA: „Za takýto humánný čin darovania krvi a pomoci chorým, všetkým úprimne ďakujeme a vyslovujeme Pán Boh zaplat.“

Ján Tribula, TV Markíza, 3.9.2007

Pápež v zelenom: Myslime na Zem

Pápež Benedikt XVI. včera v zelenom rúchu kázal o záchrane planéty. „Musíme urobiť odvážne rozhodnutia, ktoré znovu vytvoria spojenectvo medzi človekom a Zemou,“ povedal na omši pod otvoreným nebom v talianskom Lorete.

Omšou vyvrcholila dvojdňová akcia pre mladých v pútnickom meste Loreto, na ktorú prišlo takmer pol milióna ľudí. V sobotu oslavovali Deň záchran stvorenia. Išlo o generálku pred katolíckym Svetovým dňom mládeže, ktorý sa plánuje na budúci rok.

Podujatie malo silné „zelené“ poslanstvo. Organizátori rozdávali ekologické balíčky. Zhromaždení veriaci dostali modlitebné knižky z recyklovaného papiera, manuálne nabíjačky batérií a bio-vrecká na smeti. Pápež Benedikt XVI. (na snímke Reuters) vo svojich kázňach tvrdo kritizoval konzumný spôsob života, ktorý podľa neho čoraz viac zaťažuje životné prostredie.

Povedal, že ľudstvo musí zastaviť rozvoj, ktorý ignoruje „krehkú rovnováhu v prírode“ a zhodnúť sa na „jasnom áno na ochranu Božieho stvorenia“. Pápež svoju „zelenú kampaň“ odštartoval už skôr. Minulý týždeň lamentoval nad obrovskými škodami, ktoré spôsobili tohtoročné letné požiare v Taliansku a Grécku. Počas dovolenky v horách zase rozprával o pozitívnom vplyve prírody na duchovný život.

Zelenú agendu pápež presadzuje aj vo Vatikáne. Na strechu najväčšej prijímacej haly dal inštalovať solárne panely a takisto prispieva na zalesňovací projekt, aby kompenzoval emisie Vatikánu.

Vatikán sa za ochranu životného prostredia postavil už v roku 1988, keď vyhlásil, že „Zem a život na nej je dar od Boha, ktorý máme rozvíjať a nie zneužívať“. (tim), SME, 3.9.2007

Štyri rehoľné sestry budú v Lomničke pomáhať Rómom

Do obce Lomnička v okrese Stará Ľubovňa dnes prišli štyri rehoľné sestry. Ich misia sa zameria na rómsku komunitu, ktorá v obci tvorí väčšinu. V Lomničke bola aj Ivana Ratkovská.

V Lomničke, ktorá má viac ako 2000 obyvateľov, je 99% Rómom. Práca tu bude porovnateľná s misiou v Afrike, či na Ďalekom východe.

Jana a Magdaléna, rehoľné sestry:

„Bola som zarazená ako ľudia žijú, že je tu taká bieda.“

„Bolí tu na návšteve sestry z misie z Kazachstanu, hovoria, že to je Kazachstan na Slovensku.“

Na misiu do rómskej obce Lomnička prišli zatiaľ 4 sestry z rehoľného rádu sv. Františka z Asisi. Cieľom misijnej práce bude nielen výchova v škole a duchovné obohatenie, ale najmä práca s deťmi a mládežou mimo školských lavíc.

Rehoľná sestra: „Chceli by sme, aby sa človek, ktorému sa venujeme, pozdvihol po ľudskej a kresťanskej stránke.“

Splnomocnenkyňa vlády pre rómsku menšiu Anina Botošová vidí cestu riešenia rómskej otázky práve v misiách.

Anina Botošová, splnomocnenkyňa vlády pre rómsku menšinu: „Bodaj by takýchto misijných programov bolo na Slovensku čoraz viac a aby si uvedomila aj cirkev, že misia to nie je v zahraničí, tie misie sú u nás na Slovensku veľmi potrebné.“

Cirkevná misia v Lomničke sa pokúša riešiť rómsku otázku inou cestou, ako doteraz realizované projekty v rómskych osadách.

František Tondra, spišský diecézny biskup: „Rómsku otázku nevyrieši nikto jednostranne. Ani cirkev, ani škola, ani kultúra, ale všetci spolu.“ **Rádio Regina, 18:00, 3.9.2007**

Šokujúca kampaň

Na Slovensku sa v týchto dňoch objavili šokujúce billboardy. Zobrazujú 11 týždňový plod po interrupcii. Zábery vyvolali v ľuďoch rôzne reakcie. Podľa sociologičky môže kampaň aj traumatizovať.

Kampaň Právo na život sa začala 1. septembra. Obrázok na billboarde, na ktorý sa práve pozeráte, si okoloídúci nemohli nevšimnúť. Reakcie boli rôzne.

AA: „Právo na život má určite každý, ale takýmto spôsobom by som to určite nezobrazoval.“

AA: „Nemyslím si, že toto je najvhodnejšie.“

AA: „Zobrazenie je dosť drsné, ale asi treba to dostatočne burčujúcim spôsobom pripomenúť.“

AA: „Podľa mňa je to celkom dobrá voľba.“

Hovorcovia kampane sa nám dnes k billboardom nevyjadrili. Rada pre reklamu už dostala dva podnety na preskúmanie tejto kampane. Zaoberať sa ňou bude arbitrážna komisia.

Eva Babitzová, prezidentka Rady pre reklamu: „Či táto reklama porušuje alebo neporušuje etický kódex, ťažko sa to predpovedá vopred, lebo je to otázka vkusu, je to otázka toho, do akej miery je možné alebo má zmysel šokovať.“

Podľa sociologičky môže kampaň negatívne ovplyvniť najmä ženy, ktoré už v minulosti interrupciu absolvovali.

Sylvia Porubánová, sociologička: „Vnucuje im pocit, že vykonali istý trestný čin a že sú vražedkyne.“

Verejná kampaň môže pôsobiť aj negatívne voči mladým ľuďom.

Sylvia Porubánová, sociologička: „Môže vyvolať nielen traumy, ale môže vyvolať odmietanie sexuality.“

Cirkev vníma kampaň ako odozvu na údajne veľký počet interrupcií.

Telefonuje Jozef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska: „Chápeme túto formu, ale zároveň Konferencia biskupov Slovenska nie je pod ňou podpísaná, nakoľko je za to, aby sa v tejto situácii využívali iné výrazové prostriedky.“

Podobných billboardov je na Slovensku 500 kusov. Organizátori plánujú ukončiť túto informačnú kampaň koncom septembra.

Braňo Tomaga
TV Markíza, 19:00, 3.9.2007

Kultúrna vojna

Na Slovensku prežívame najnovšie vydanie kultúrnej vojny. Rozpútala sa debata o sexuálnej výchove v školách.

Najnovšou publikáciou, ktorá vyvoláva osvedčené vášne a tradičné polemiky, nie je literárny klenot, ale zbierka metodických listov pre učiteľov. Spoločnosť pre plánované rodičovstvo na jednej strane a katolícka cirkev na druhej sú zárukou mediálne vďačného konfliktu. Nechceme rozriešiť správnosť novej metodiky sexuálnej výchovy v školách. Len niekoľko postrehov k charakteru tejto polemiky.

Verejná diskusia sa rodí spontánnejšie

Vôbec nie je isté, či môžeme hovoriť o verejnej diskusii. Tá sa predsa rodí akosi spontánnejšie, vyžaduje si široké zázemie vecne diskutujúcich a väčšiu škálu farieb, v ktorých jednotliví aktéri hrajú. Polemiky o etických otázkach, ktoré sa na Slovensku pravidelne rodia, sú však vo väčšine prípadov vyvolané konkrétnym „technickým“ opatrením chystaným v niektorej oblasti. Raz je to malá novela zákona, inokedy metodický pokyn alebo vyhláška ministerstva. V tej chvíli tradiční bojovníci a hovorcovia nastúpia do služby, na tri zmeny navštevujú televízne diskusie a odpovedajú novinárom, ktorým zvedavosť vydrží do najbližšieho víkendu. Až do najbližšieho podobného impulzu chýba diskusia vo verejnom a intelektuálnom priestore.

Ekonomické otázky sú na tom lepšie, analytici a ekonomickí publicisti sa užívajú aj pomedzi mimoriadne služby.

Prázdne zaklínadlo

Reakcia Konferencie biskupov Slovenska na metodickú príručku Spoločnosti pre plánované rodičovstvo poukazuje na to, že dialóg je len prázdny zaklínadlo. Tam, kde vedie silné presvedčenie (o ľudských právach alebo o Božích zákonoch), sa kompromis dostáva do krajiny ilúzií a bezbožných prianí. Žiaľ, chýba aspoň minimálne presvedčenie o dobrej vôli ideového protivníka. Slová o šíriteľoch kultúry smrti sú už kontraproduktívne. Zástupcovia biskupskej konferencie môžu preukázať viac

fantázie a myslieť na to, že každý slogan, akokoľvek pápežský a silný, sa častým použitím vyprázdni. Nechceme zľahčovať kultúru smrti, ale určite je namieste opatrnosť pri označovaní domnelých účastníkov tejto kultúry.

Aj myšlienkovi súperia hľadajú, hoci vedení vlastnými hodnotami, vyššiu kvalitu života. Spoločnosť pre plánované rodičovstvo nepovažuje umelý potrat za ideálne riešenie, a pokiaľ chce hovoriť o sexuálnom násilí či zneužívaní, asi nie z dôvodu ich reklamy. Pojem kultúry smrti je dobré ušetriť si na reálne podoby násilia, teroru a manipulácie. V záujme spravodlivosti, aj Spoločnosť pre plánované rodičovstvo bude pracovať slobodnejšie, keď prestane paranoicky cítiť ohrozenie tmárskou černo-kňažníckou cirkvou.

Kultúrna vojna

Je to príliš naivné očakávanie? Predstava kultúrnej vojny mnohých fascinuje, ale pre mnohých ďalších je smutnou víziou verejných diskusií. Kultúrna vojna vedie k postupnej závislosti a rozširovaniu nepriateľského tábora. Je príliš plytkou stratégiou presvedčených konzervatívov. Nikomu sa nechce nahlas pomenovať náročnejšiu výzvu - spolupracovať na hľadaní spoločného etosu. Pri takom hľadaní je menej trúbenia na poplach, a viac poctivého vyplňania už spomínanej prázdnoty vo verejnom priestore. Pesimisticky tuším, že kultúrna vojna sa dožije mnohých ďalších slovenských vydaní. A znovu to nebude nijaký klenot, len začiatočnícky pokus s nízkou pridanou hodnotou.

Eubomír Jaško
(Autor je publicista)
SME, 4.9.2007

Požehnajú zvon

BANSKÁ BYSTRICA - Nový banskobystrický rímskokatolícky Kostol Božieho milosrdenstva už má svoj zvon.

V pondelok popoludní ho inštalujú v rozostavanom komplexe Hospicu Božieho milosrdenstva vo štvrti Belveder a požehná ho dekan Ján Krajčík. (tasr), Nový čas, 3.9.2007

Cirkev, štát a dane

Taliano patri medzi krajiny s nizkou efektivitou vyberu daní. V rozhovore pre kresťanský týždenník *Famiglia cristiana* to koncom júla priznal aj premiér Prodi. „Tretina Talianov sa vyhýba plateniu daní. To je neakceptovateľné.“ Po týchto slovách sa s prosbou o pomoc obrátil na katolícku cirkev. „Všetci by sme si mali plniť daňovú povinnosť, lebo všetci môžeme platiť menej. Za zmenu myslenia sa musia zasadiť všetci (...) vrátane školy a cirkvi. Prečo, keď idem na omšu, táto téma, ktorá má predsa silný etický náboj, nie je takmer nikdy spomínaná v kázňach?“ Jeho slová nevyvolali len posmešné reakcie opozície - poslankyňa za Berlusconiho stranu *Forza Italia* (FI) mu odporučila, aby si na pomoc namiesto *Guardia di Finanza* (finančnej polície) zavolať švajčiarsku gardu - ale vyvolali neúfňajúcu celospoločenskú diskusiu. Polemika okolo výzvy talianskeho premiéra Romana Prodiho, aby katolícka cirkev apelovala na neplatičov daní, je ďalšou fázou diskusií o rovinách spolupráce medzi cirkevnou a svetskou mocou.

O niekoľko dní na Prodiho slová zareagoval známy taliansky teológ, arcibiskup Bruno Forte: neplatenie daní je nespravodlivosťou voči chudobnejším a porušením prikázania Nepokradneš, ale pod neplatenie daní sa podpisuje aj presvedčenie Talianov, že vláda s ich peniazmi nie vždy nakladá rozumne.

Kritické slová nemohol Prodi nechať bez povšimnutia a v otvorenom liste, ktorý noviny *Corriere della sera* uviedli v plnom znení, argumentoval slovami apoštola Pavla, ktorý „povzbudzuje k poslušnosti voči autoritám“. Som presvedčený, že použitie výrazu - *quoque discolis* - (rozumej: aj zlým autoritám, pozn. autora) naznačuje, že sa máme podriaďovať aj príkazom „zlého štátu“. Snaha premiéra teologicky demonštrovať, že občan má poslúchať zlý štát rovnako ako dobrý, však nevyšla podľa jeho predstáv. Nielenže latinský termín uviedol nesprávne, ale slová, ktoré pripísal apoštolovi Pavlovi, sa nachádzajú v prvom liste apoštola Petra. Ďalšia prihrávka na opozičný smeč. „Vláda pokrívkaava aj v latinčine a Svätom písme,“ ne-

šetril Prodiho Angelino Alfano z FI.

Aj keď katolícka cirkev učí, že občan je povinný platiť dane, jedinele zaznievajú aj iné názory. „Vždy, keď sa rozoberá - dajte cisárovi, čo je cisárovo, a Bohu, čo je Božie, - môžete v mojich kázňach počuť slová o rešpektovaní zákona a tiež o povinnosti platiť dane,“ povedal šéfredaktor týždenníka *Famiglia cristiana* Antonio Sciortino. Gianni Baget Bozzo, kňaz známy predovšetkým vďaka nadštandardným vzťahom s expremiérom Silviom Berlusconiom, má však opačný názor: dane nie sú témou kázne a neplatiť ich nie je hriech.

Rozhodné slovo do týchto polemík vniesol vatikánsky štátny sekretár („vatikánsky premiér“) Tarcisio Bertone, ktorý sa koncom augusta na konferencii katolíckeho hnutia *Comunione e liberazione* v Rimini jasne vyjadril, že občania musia platiť dane, ale štát má povinnosť využívať ich na pomoc materiálne slabším.

„Platiť spravodlivé dane je povinnosťou všetkých, vrátane cirkvi, ktorá si v priebehu rokov zabezpečila viaceré privilégiá,“ kontroval Bertone štátny tajomník ministerstva hospodárstva Paolo Cento, ktorý chce v parlamente otvoriť diskusiu na túto tému. Na iný rozmer celej diskusie poukázal katolícky denník *Avvenire*, ktorý vo svojom úvodníku pripomenul, že „cirkev nie je supermarket, do ktorého sa možno pohodlne vracat, a potom, keď už nie je zaujímavý, ho jednoducho zavrieť“. Narážal tým na prax politikov, ktorí cirkev využívajú vtedy, keď ňou môžu argumentovať v prospech svojich názorov, no keď im jej názory nesedia, obvinia ju z nemiestneho zasahovania do politického života.

Vážnosť týchto otázok si uvedomuje aj pápež Benedikt XVI., ktorý už dlhšie pracuje na novej sociálnej encyklike, ktorá by mala vyjsť začiatkom budúceho roka. Dokument by sa mal zaoberať aj neetickosťou daňových podvodov, morálnou neprípustnosťou prepisovania majetku do cudziny kvôli nižším daniam a vytvárania „daňových rajov“.

Imrich Gazda
doktorand žurnalistiky v Ríme
HN, 4.9.2007

Kolumbárium

- pochovávanie po novom

RUŽINOV - Na Martinskom cintoríne vysvätil kňaz modernú urnovú stenu - kolumbárium. Takýto komplex urien je na Slovensku jedinečný. Bratislavské kolumbárium má dnes kapacitu 120 urnových miest. Postupne ho pripravia pre šesťsto zosnulých.

„Komplex urnových stien v takomto dizajne je na Slovensku úplnou novinkou.

V budúcnosti, keď budeme zriaďovať nové cintoríny, chceme stavať kolumbária v čo najväčšom počte,“ povedal riaditeľ pohrebníctva *Marianum* Miloslav Hrádek. Kolumbárium má v porovnaní s klasickou urnou mnohé výhody.

Netreba sa k nemu skláňať, čo ocenia najmä starší, a nároky na udržiavanie sú minimálne. Komplex je vďaka svojmu tvaru odolný proti vandalom a osvetlený aj v noci.

Urnové steny sú výhodné aj pre správcov cintorínov, pretože šetria miesto. „Pridelenie jednej urnovej schránky stojí 30-tisíc korún. Ročné poplatky predstavujú sumu vyše 300 korún. Už teraz máme na skrinky niekoľko desiatok rezervácií,“ dodal Hrádek.

Juraj Červenka
Nový čas, 6.9.2007

Nastávajúci maturanti budú skladať skúšku z dospelosti po novom

Nastávajúci maturanti budú skladať skúšku z dospelosti po novom. Prvýkrát absolujú externú I a pol hodinovú časť maturitnej skúšky z vyučovacieho jazyka a slovenského jazyka a literatúry. Písomná forma internej časti sa skrúti na 150 minút v oboch úrovniach. Študenti stredných odborných učilíšť si okrem toho budú môcť v predmete cudzí jazyk zvoliť popri úrovniach A a B aj úroveň C. V cirkevných školách sa predmet rímsko-katolíckej a grécko-katolíckej náboženstvo nahradí predmetom katolíckej náboženstvo. V súvislosti s tým bude upravená aj charakteristika úloh maturitných zadaní.

Rádio Hey!, 18:00,

Rozhorčenie biskupa Františka Tondru

Podľa predsedu Konferencie biskupov Slovenska Františka Tondru je zarážajúce, že práve teraz Ministerstvo zdravotníctva SR prichádza s nariadením pre každú nemocnicu s gynekologickým oddelením povinne vykonávať potraty. „Z akého dôvodu? V mene vedy alebo pokroku?“

Alebo demokracie, ktorú sme s takým nadšením prijali? Alebo je to prejav už dávneho etatizmu, ktorý v minulom storočí prerástol vo fašizmus a komunizmus, kde štátna moc si osobuje právo na človeka i na jeho slobodu a svedomie, „uvádza sa v stanovisku biskupa Tondru. **Ján Felix, Šport, 30.8.2007**

Výzva pre Tondru

Spoločnosť pre plánované rodičovstvo verejne vyzýva predsedu Konferencie biskupov Slovenska Františka Tondru, aby upustil od pokusov zasahovať do náplne vyučovania etickej výchovy ako i iných predmetov - okrem náboženstva - na verejných školách. Spoločnosť výzvou reaguje na Tondrov otvorený list ministrovi školstva Jánovi Mikolajovi. Spoločnosť nedávno vydala metodickú príručku pre sexuálnu výchovu. V liste zdôrazňuje, že ju pripravila na základe medzinárodne uznaných štandardov, pričom ju vypracovali a odborne posúdili docenti a docentky pedagogického zamerania, gynekológovia a učiteľky, ktorí patria medzi najlepších odborníkov a odborničky v danej problematike na Slovensku. „V žiadnom prípade nie je a nikdy nebola naším cieľom technická propagácia sexu,“ zdôrazňuje v liste Spoločnosť. Tondra v piatok listom požiadal ministra školstva Jána Mikolaja, aby sexuálnu výchovu v pragmatickej podobe do škôl neuvádzal. „Sme pripravení viesť s vami a s odborníkmi, pedagógmi a psychológmi odborný dialóg, ako riešiť túto stránku výchovy našej mládeže, aby dostala pravdivé informácie a solídnu výchovu v tak citlivej oblasti, ktorá hlboko zasahuje osobnosť každého človeka,“ vyhlásil Tondra. **SITA, HN, 5.9.2007**

Sexuálna výchova do škôl patrí

Autori príručky o sexuálnej výchove sa ohradili proti kritike cirkvi.

BRATISLAVA. Príručku pre výučbu sexuálnej výchovy používajú učitelia etiky, ktorá je alternatívou hodín náboženstva. Spoločnosť pre plánované rodičovstvo preto včera cirkev vyzvala, aby nezasahovala do výučby etiky.

Predseda Konferencie biskupov Slovenska František Tondra minulý týždeň požiadal ministra školstva, aby sa sexuálna výchova neučila.

„Prostredníctvom zmluvy s Vatikánom si katolícka cirkev zabezpečila právo vyučovať náboženstvo bez kontroly štátu. Očakávame, že recipročne budete rešpektovať právo verejného školstva určovať náplň vyučovania,“ napísali Tondrovi Michal Kliment a Oľga Pietruchová zo spoločnosti.

Ohradujú sa aj proti obvineniam, že príručka navádza mládež na sex. „Cieľom je viesť mladých k zodpovednému správaniu, znalosti o prevencii chorôb a ne-

žiaduceho tehotenstva a tým aj interrupcií.“

Spoluautor knihy docent Ivan Lukšík učí sexuálnu výchovu na Pedagogickej fakulte UK. „Každý druhý rok robíme konferenciu o sexuálnej výchove pre učiteľov a posledné roky učitelia opakovali, že potrebujú takúto príručku.“

Predtým, ako začala spoločnosť príručku pripravovať, urobila prieskum medzi 20 učiteľmi a viac ako 300 žiakmi. Žiaci potvrdili, že chcú vedieť viac o ochrane pred sexuálne prenosnými chorobami, o antikoncepcii či homosexualite.

Príručka je novou pomôckou pre učiteľov a nezavádza sexuálnu výchovu, lebo tá je ako výchova k manželstvu a rodičovstvu v osnovách už od roku 1998.

Žiakom dáva právo na informácie o sexuálnom živote Dohovor o právach dieťaťa OSN a Európsky dohovor o ľudských právach. **(haj) SME, 5.9.2007**

ZO ŽIEN ROBIA POSTRACH

Tutková tvrdí: Lono matky je najnebezpečnejšie miesto pre dieťa

Otrasné plagáty a billboardy zaplavili v týchto dňoch Slovensko.

Je na nich krvavé teličko mŕtveho ľudského plodu na dlani chirurga. Takúto kampaň proti interrupciám spustilo združenie Právo na život.

Zhrození ľudia, pre ktorých je fotka príliš silným sústom, začali plagáty ničiť.

Agresívnou kampaňou, ktorej hlavné heslo znie: Tebe právo na život odopreté nebolo, sa združenie Právo na život snaží varovať budúce matky pred interrupciou.

Fotografia mŕtveho 11-týždňového plodu na dlani lekára však šokuje nielen ženy, ale i silných chlapov, ako aj nič netušiace deti, ktoré na ňu narazia na ulici možno cestou do škôlky či do školy.

Pred mimoriadne drastickým zážitkom ich nikto a nič nechráni.

O tom, či je tento reklamný ťah etický, možno pochybovať.

Ale aj o jeho účinku. Väčšina

z vás, ktorých sme oslovili, pokladajú takúto formu boja prinajmenšom za prehnanú.

Janu Tutkovú z organizácie Právo na život však o tom nepresvedčíte. Zdôrazňuje, že potrat neprihádza do úvahy, na Slovensku ho treba úplne zakázať. Ani prípadné ohrozenie života matky nie je dôvod na interrupciu.

„Vtedy je dôležité podporiť hrdinskosť matky,“ myslí si Tutková. Táto energická žena mnohých zaskočila aj vyhlásením, že „lono matky je pre dieťa najnebezpečnejšie miesto“.

S otrasným billboardom ukazujúcim krvavý mŕtvy plod však nesúhlasí ani Konferencia biskupov Slovenska.

„Chápeme tento spôsob vyjadrenia názoru, Konferencia biskupov Slovenska by však volila iné výrazové prostriedky,“ reagoval na našu otázku hovorca Jozef Kováčik.

**DENISA BORKOVIČOVÁ
Plus jeden deň, 6.9.2007**

Matka Tereza strácala Boha, vieru nezradila

Slávna mníška prehovorila desať rokov po svojej smrti v starých listoch, ktoré naštrbili jej vieru v Boha. Obdivovatelia Matky Terezy však môžu hodiť za hlavu obavu, že by ju Vatikán napokon nevyhlásil za svätú. Kniha jej korešpondencie, ktorá vyšla včera, podľa amerického teológa Harveyho Egana cestu k svätorečeniú nezahatá. „Veľa preslávených svätých pocítilo v živote neprítomnosť Boha - stav, ktorý je zatemnením duše. Napríklad zakladateľ jezuitov sv. Ignác z Loyoly bol dokonca na pokraji samovraždy,“ poznamenal pre Pravdu profesor Egan z Bostonskej akadémie.

Katolícka cirkev blahorečila Matku Terezu v roku 2003, na zoznam svojich svätých ju zatiaľ nezarodila. Zrejme to však bude len otázka času, pretože po zverejnení úryvkov ešte pred vydaním knihy pápež vyjadril pochopenie pre nebohú nositeľku Nobelovej ceny za mier, ktorá skonala presne pred desiatimi rokmi: „Jej utrpenie prameniace z ticha o Bohu nie je nič nezvyčajné,“ povedal túto nedeľu v kázni Benedikt XVI.

Nebola to strata viery

Knihu tvorí 40 listov, z ktorých vyplýva, že Matka Tereza takmer polovicu, svojich 87 rokov života strávila plavbou duše na rieke pochybností o Bohu. „Keď som po prvý raz čítala tieto písomnosti, veľmi ma prekvapilo, čím všetkým vnútorne prešla a my sme nič nespozorovali,“ poznamenala pre indickú televíziu NDTV sestra Nirmala, ktorá po Matke Tereze prevzala vedenie rádu Misionárok lásky v Kalkate.

Teológ Egan prízvukuje, že v tomto prípade si nemožno zamieňať dva pojmy: „Uvedomte si, že mala skúsenosť s neprítomnosťou Boha, čo nie je to isté ako strata viery. V biblickej epištole sv. Jakuba sa píše, že práca predstavuje vieru a Matka Tereza má za sebou dlhý život naplnený dobročinnosťou a bohatý na odvážne cnosti. Tým demonštrovala svoju vieru,“ zdôraznil Egan.

Američanka Susanne Conroyová, ktorá v indickej Kalkate strávila jedno leto, počas ktorého pomáhala umierajúcim spolu s rádovými sestrami Matky Terezy, napísala o svojich zážitkoch knihu. „V tom-

to meste som našla pekla na zemi,“ opísala dojmy z utrpenia pacientov na prahu smrti. Tvrdí, že jej to zároveň otvorilo oči, aby pochopila, prečo sa Matka Tereza cítila šťastná: „Lebo pomáhala najchudobnejším z chudobných.“

„Cítila som v Kalkate, že niečo ju trápi, ale až teraz mi kniha osvetlila, čo ju sužovalo s takou veľkou intenzitou. Pamätám si ju ako ženu, čo sa usmievala a mala rada každého. Nepútala pozornosť na svoje utrpenie, ale sústredovala sa na každého trpiaceho bolesťami,“ povedala pre Pravdu Conroyová, autorka knihy s názvom Lekcie lásky, tajomstiev a bohabojnosti Matky Terezy.

Malý človečik

„Rob malé veci s veľkou láskou. To sú jej slová, na ktoré si stále spomínam. Je to veta, čo ju veľmi vystihuje,“ zdôraznila Conroyová. Páčilo sa jej, ako všetkých oslovovala: „Malý človečik -tak sa prihovárala chudobným, chorým, umierajúcim, obychajným ľuďom.“

Podotkla, že kto ju poznal, zistil, že by naozaj rozdala aj z posledného, čo človek má. „Rozdávať, rozdávať - to bola Matka Tereza. Uslužná v každom momente. Keď sme raz navštívili New York, mala som pocit, že to dokonca preháňa. Ja 22-ročná, ona 77-ročná, a obsluhovala ma s čajom, starala sa o stravu. Bola to žena, čo nechcela zastaviť svoj motor ani na sekundu,“ zaspomínala si Conroyová.

Pri návrate k zmienke o pochybnostiach o Bohu zdôrazňuje, že Matka Tereza svoju vieru nezradila. „Ježiš, Ježiš, Ježiš. Tieto tri rovnaké slová vyriekla naposledy, tesne pred smrťou,“ pripomenula Conroyová.

Vzor aj pre ateistov

Teológ Egan sa domnieva, že Matka Tereza môže slúžiť ako vzor nielen pre katolíkov, ale aj pre ateistov: „Odanosť svojej práci, akú dokazovala, to sa vidí málokedy.“ Dodal, že počas jej života počul mnohých veriacich aj neveriacich hovoriť, že sa správa ako svätica. „Priznajme si: Neraz sa totiž stáva, že ľudia objavujú niekoho až po jeho smrti,“ podotkol Egan.

Matka Tereza sa narodila 26. augusta 1910 v macedónskom Skopje v rodine albánskeho pôvodu. Nobelovu cenu za mier jej udelili v roku 1979 za dobročinnosť. Za charitu si vyslúžila celosvetový obdiv, pre zásadné odmietanie potratov bola však terčom kritiky stúpenčov slobodného rozhodovania žien o ich plode.

Ticho je také veľké, že sa pozorám, ale nevidím; načúvam, ale nepočujem. Jazyk sa hýbe v modlitbe, ale nerozpráva. Matka Tereza v liste napísanom v roku 1979.

Miroslav Čaplovič, PRAVDA, 5.9.2007

Uzdravená Matkou Terezou prestala chodiť do kostola

DANOGRAM (ČTK, zah) - O slávnej katolíckej misionárke tvrdí, že ju vyliečila z rakoviny, na cirkev však nenachádza slová chvály. Manica Besraová, 40-ročná Indka, ktorej svedectvo pomohlo v roku 2003 k blahorečeniu Matky Terezy, teraz obviňuje rehoľníčky, že ju ponechali napospas životu v biede.

„Do žiadneho kostola nepôjdem,“ vraví sediac na dlážke svojho príbytku postaveného zo slamy a blata v dedinke Danogram, zhruba 500 kilometrov od Kalkaty, kde Matka Tereza žila a pracovala. „Pripomeniem si 10. výročie jej smrti doma s deťmi a s manželom,“ trpko dodáva žena, ktorej záhadne zmizol nádor.

„Pred jej blahorečením sa v mojej chatrči striedali mníšky. Nasľubovali veľa, ubezpečili ma, že dostanem finančnú podporu aj pre deti. Odviezli ma na ceremóniu do Vatikánu, kde Matku Terezu blahorečili, a potom na mňa zabudli,“ hovorí utierajúc si slzy.

S rodinou žije v chudobe, pretože manžel je chorý; deti prestali chodiť do školy, lebo na vzdelanie chýbali peniaze. „Musím nádenničiť na poli, aby som nakŕmila muža a päť detí. Ak niekedy prácu nezoznením, ideme spať hladní,“ smutne poznamenala.

PRAVDA, 6.9.2007

Školy prijali vysokoškolákov na neisté študijné smery

BRATISLAVA (zp) - Časť študentov bude od nového akademického roka študovať načierno. Vysokým školám totiž chýba ministerský súhlas na asi 500 študijných programov. Mali ho len do konca augusta a nedali si ho načas predĺžiť. Ak to nenapravia, študenti nebudú mať istý diplom a školy môžu prísť o peniaze zo štátnej kasy.

Ministerstvo školstva poslalo do škôl upozornenie, že viacerým programom sa skončila 31. augusta akreditácia, teda povolenie vyučovať a udeľovať tituly.

Podľa zoznamu, ktorý má Pravda k dispozícii, sa to týka najmä učiteľstva na Univerzite Konštantína Filo-

zofa v Nitre, Katolíckej a Prešovskej univerzite, ale aj na Univerzite Komenského v Bratislave.

Na niektoré z týchto programov sa nikto neprihlásil, na mnohé však školy uchádzačov prijali.

Podľa viceprezidenta Slovenskej rektorskej konferencie Jána Bujňáka tak robiť nemali, dostali do problémov študentov. „Študujú ilegálne, rektor sa nemôže zaručiť, že im podíše diplom, ak prestúpi na inú školu, tá im nemusí uznať všetky skúšky,“ poznamenal.

Univerzita Komenského má takýchto programov 79, ide najmä o magisterský stupeň rôznych kom-

binácií učiteľstva. Podľa rektora univerzity Františka Gahéra študentom nič nehrozí. „Zrejme tam bol nejaký starší garant, ktorý vypadol, nahradíme ho iným, už sa to rieši,“ povedal Gahér. Za každý program sa totiž musí zaručiť garant, teda docent alebo profesor, ich vek je však obmedzený na 65 rokov.

Podobne je na tom aj Katolícka univerzita, ktorá má ťažkosti na filozofickej aj teologickej fakulte. Prorektor Ján

Kurucz tvrdí, že o niektoré odbory nebol záujem a tak ich ani neotvorili, na zvyšné už požiadali Akreditačnú komisiu o udelenie súhlasu. „Niekedy v máji sme tam posielali spisy,“ dodal Kurucz.

Podľa šefa Akreditačnej komisie Pavla Návrata na to mali školy pamätať skôr. „Komisia má 150 dní na posúdenie žiadosti a keďže musí zodpovedne preveriť spôsobilosť poskytnúť vzdelanie, nemôže sa ponáhľať,“ konštatoval Návrat. S učiteľstvom je to zložitejšie preto, lebo má stovky kombinácií predmetov.

Minister Ján Mikoš (SNS) chce dať školám čas na nápravu. „Dáme im polročnú alebo ročnú lehotu. Ak s tým nič neurobia, nedovolíme im prijať nových študentov,“ zdôraznil. Podľa Mikolaja školy zrejme porušili zákon, keď vzali študentov na programy, ktorým vypršala akreditácia. „Postih za to však nie je, zvažíme, či im poskytneme dotáciu v plnej výške,“ povedal. Ministerstvo by mohlo siahnuť školám na peniaze, podľa Mikolaja tak zatiaľ neurobí, keďže prijatí študenti by mali doštudovať.

S ministerským súhlasom môžu mať problémy aj ďalšie školy, viaceré programy zrejme zaniknú, keďže ich nebude mať kto učiť. Programov je totiž okolo osemtisíc, profesorov 1 200 a docentov asi dvakrát toľko. Každý z nich sa môže zaručiť len za jeden program.

Kde najmä vypršal súhlas

- Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre - vyše 170 programov (učiteľstvo v dennej, externej forme, sociológia)

- Prešovská univerzita - 77 programov (učiteľstvo, manažment ľudských zdrojov)

- Katolícka univerzita - 67 programov (učiteľstvo, manažment)

PRAVDA, 5.9.2007

Aj denní študenti si zaplatia

BRATISLAVA. Nielen externisti, ale aj niektorí denní študenti by sa mali pripraviť, že budú za štúdium platiť. Vysoké školy avizujú, že si začnú od študentov, ktorí študujú dva alebo viac študijných programov, pýtať poplatky. Rovnako aj od tých, ktorí študujú dlhšie, ako je štandard.

Vysokoškolský zákon hovorí, že bezplatné je len jedno štúdium. Vyberať poplatky síce zákon umožňoval školám už dlhšie, no až novela, ktorá začala platiť od septembra, spresnila pravidlá spoplatnenia denného štúdia. Okrem toho ministerstvo školstva po rokoch skompletizovalo aj register študentov. Rektormo pomáha zistiť, či študenti študujú aj na iných školách.

Poplatky sa vyšplhajú na viac ako 40-tisíc

Viaceré školy ešte nemajú presné čísla, koľkých študentov spoplatnia. Len teraz totiž prebiehajú zápisy právnikov. Vlani viacero programov študovalo podľa štatistiky ministerstva školstva 3400 študentov. Nové čísla spresnia školy do konca októbra.

Presné počty zatiaľ nemá ani Univerzita Komenského v Bratislave. Má však už jasno, aké sumy chce od týchto študentov vyberať. Poplatky za právo sa vyšplhajú takmer k stropu určenému ministerstvom, ktorý je 45-tisíc korún. Budúci právnicki si ročne zaplatia o tisícku menej. Študenti zubného lekárstva budú platiť 40-tisíc. Rímskokatolícka cyrilome-

todská bohoslovecká fakulta si vypýta 15-tisíc.

Podľa zákona pritom môže rektor školné znížiť alebo odpustiť, prípadne odložiť termíny splatnosti po prihladení na študijné výsledky, sociálnu či zdravotnú situáciu študenta. Zákon spomína aj „iné skutočnosti hodné osobitného zreteľa podľa zásad uvedených v štatúte vysokej školy“.

Názory na poplatky sú rôzne

Keď sa poplatky za dve školy či dlhšie štúdium zavádzalo, študentská rada neprotestovala. Podľa nej totiž viacerí študenti viacnásobné štúdium zneužívajú. Myslí si to aj Adriana Mikundová. Popri žurnalistike začala študovať aj na Ekonomickej univerzite. Teraz sa k ekonómii chce vrátiť. Proti poplatkom nič nemá. „Aspoň si to budú študenti viac vážiť. Teraz si dávajú prihlášky kade-tade a po roku sa nechajú vyhodiť.“ Keď si budú musieť platiť, rozmyslia si, či na druhú školu pôjdu a neobsadia tak miesto tým, ktorí chcú naozaj študovať.

Kto musí platiť

- študent, ktorý študuje súbežne v jednom akademickom roku dva alebo viac študijných programov, je povinný uhradiť ročné školné

- študent, ktorý študuje študijný program dlhšie, ako je jeho štandardná dĺžka, je povinný uhradiť školné za každý ďalší rok štúdia

(zákon o vysokých školách)

Veronika Šutková
SME, 5.9.2007 (krátené)

Prešovskí členovia Klubu abstinentov si pripomínajú svoj národný deň

5. september vyhlásilo pred 7 rokmi Združenie abstinentov Slovenska za Národný deň abstinentov. Členovia klubov si pripomenú svoj vyhratý boj nad závislosťou na celoslovenskom stretnutí v Trenčíne. Regionálne podujatie v Prešove, ktoré pripravila grécko-katolícka charita, priblíži Andrea Feciková.

Charita prevádzkuje jedno z dvoch desiatok resocializačných stredísk na Slovensku. Pomáha ľuďom závislým od alkoholu zbaviť sa závislosti a vrátiť sa do rodiny i bežného života. Dnes večer o 19. hodine sa Národný deň abstinentov v Prešove začne v Chráme sv. Jána Krstiteľa liturgiou. Koordinátorom resocializačného programu Cesta k domovu je Branislav Božek.

Branislav Božek, koordinátor resocializačného programu Cesta k domovu: „Celá homília bude zameraná na závislosti. Bude poukazovať na dobro abstinencie a na tú liturgiu slávnostnú nadväzuje aj krízová ces-

ta mestom Prešov, ktorá bude vlastne od katedrálneho chrámu až po trojicu, kde sa budú v jednotlivých zastaveniach modliť za závislých.“

Abstínujúcim alkoholikom zajtra o 16. hodine na slávnostnom programe v sále prešovského Parku kultúry a oddychu Čierny orol odovzdajú plakety, ktoré symbolizujú dĺžku ich abstinencie. O zelenáčskej plakety, po diamantovú, za viac ako 12 rokov abstinencie.

Branislav Božek, koordinátor resocializačného programu Cesta k domovu: „Pôjde len o ľudí, ktorí prešli našimi projektom. Takto sa snažíme odmeniť abstínujúcich ľudí.“

Sprievodným podujatím Národného dňa abstinentov v Prešove je informačný stánok o závislostiach, kde sa odborníkov na závislosti i abstínujúcich dozvedia záujemcovia ich skúsenosti s liečbou. Nájdu ho dnes a zajtra pre sálu PKO v Prešove od 13. do 17. hodiny.

Rádio Regina, 12:00, 5.9.2007

Misionárky v rómskych osadách

V rómskej osade Lomnička pri Starej Ľubovni začali pracovať misionárky. Doteraz sme si ich prácu spájali skôr s cudzinou, Afrikou, alebo Kazachstanom. Ale Lomnička to je naozaj unikátom. Ide o prvú misiu svojho druhu. Je zameraná na prácu s deťmi priamo v osade.

Redaktor: „V Lomničke, ktorá má viac ako dvetisíc obyvateľov je 99% Rómov. Školu s dvojzmennou prevádzkou navštevuje 700 detí. Práca tu bude porovnateľná s misiou v Afrike, či na východe.“

Sestra Jana: „Bola som zarazená ako ľudia žijú. Že je tu taká bieda.“

Sestra Magdaléna, predstavená rádu škol. sestier sv. Františka z Assisi: „Boli tu na návšteve sestry z misie hovoria, čo boli v Kazachstane hovoria, že to je Kazachstan na Slovensku.“

Redaktor: „Na misiu do rómskej obce Lomnička prišli zatiaľ štyri sestry z rehoľného rádu Františka z Assisi. Cieľom misijnej práce bude nielen výchova v škole a duchovné obohatenie, ale najmä práca s deťmi a mláde-

žou mimo školských lavíc.“

Respondentka: „Najradšej tancujem. Ale rómsky.“

Sestra Magdaléna, predstavená rádu škol. sestier sv. Františka z Assisi: „Chceli by sme, aby sa človek, ktorému sa venuje, aby sa pozdvihol po ľudskej stránke.“

Redaktor: „Cirkevná misia v Lomničke sa pokúša riešiť rómsku otázku inou cestou ako doteraz realizované projekty v rómskych osadách.“

František Tondra, Spišský diecézny biskup: „Rómsku otázku nevyrieši nikto jednostranne.“

Anina Botošová, splnomocnenkyňa vlády pre rómske otázky: „Aby si uvedomila aj cirkev, že misia to nie je v zahraničí tie misie sú u nás na Slovensku veľmi potrebné.“

Redaktor: „Či bude misia v Lomničke štartovacou líniou aj pre ďalšie ukázu až nasledujúce mesiace. Len na Spiši je totiž minimálne 10 lokalít kde by práca s rómskou komunitou mala svoje opodstatnenie. **Ivana Ratkovská**

STV, 19:30, 6.9.2007

Benedikt si židov zatiaľ nezískal

Priletom do rakúskej metropoly dnes ráno pápež Benedikt XVI. začal svoju trojdňovú návštevu Rakúska.

Prvý deň si na viedenskom Židovskom námestí pripomenie udalosti holokaustu. Spolu s tamojším rabínom Paulom Chaimom Eisenbergom si uctí pamiatku 65-tisíc židovských obetí nacizmu. Pred nástupom Hitlera k moci bola židovská komunita v Rakúsku jednou z najväčších a najaktívnejších v Európe.

Neskorý, ale symbolický

Dnešný pápežov program má ilustrovať bezproblémové vzťahy Vatikánu so židmi. Tých však pápež Joseph Ratzinger počas dvojročného pontifikátu svojou politikou na rozdiel od predošlého pápeža veľmi nepresvedčil.

Ján Pavol II. bol medzi židovskou komunitou mimoriadne obľúbený. Ako prvý pápež v histórii vstúpil do synagógy a nadviazal diplomatické vzťahy medzi Izraelom a Vatikánom. Poľský pápež Karol Wojtyła dokonca židov nazval „našimi staršími bratmi“.

V Rakúsku bol 3x v rokoch 1983, 1988 a 1998, keď vyhlásil, že „zmiernenie so židmi je jednou z najzákladnejších povinností pre kresťanov v Európe“. Povedal to v krajine, kde je dodnes populárny antisemitizmus a kde sa vedia presadiť aj ultrapravicové strany.

Benedikt XVI. je v Rakúsku na apoštolskej ceste prvýkrát. Podľa rabína Eisenberga je to však „veľmi neskorý príchod“. „Symbolika jeho kroku je však pre mňa dostatočne významná,“ citovala agentúra AP hlavného viedenského rabína.

Znepokojení židia

Židovské kruhy vyjadrili nedávno znepokojenie, keď pápež Benedikt XVI. obnovil tradíciu starej latinskej omše. Okrem iného sa v nej modlí aj za obrátenie židov na kresťanov.

Nepáčilo sa im ani to, že v auguste vo Vatikáne prijal kontroverzného poľského kňaza a riaditeľa Rádía Maryja T. Rydzyka. Rádio, aj samotný páter sú známi pre svoj antisemitizmus.

Nie všetci židovskí predstavitelia sú však z nového pápeža znepokojení.

Skupina amerických rabínov mu pred dvoma dňami odovzdala ocenenie Centra pre kresťansko-židovské vzťahy za jeho spoluúčasť na budovaní židovsko-kresťanských vzťahov.

Lucia Michalková, SME, 7.9.2007